

I. gimnazija v Celju

RAZISKOVALNA NALOGA

Nives Zver

I. gimnazija v Celju

RAZISKOVALNA NALOGA

ROKOMET-SODOBNA OBLIKA VOJNE?

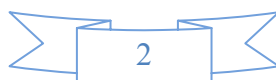
Tematsko področje: Sociologija

Mentor: Sergej Vučer, prof. soc

Avtor: Nives Zver

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje

Zahvala

☺ Profesorju Sergeju Vučerju za mentorstvo

☺ Romanu Vodebu za vse koristne informacije in njegovo mentaliteto, katera manjka slovenskemu športu,

☺ Jožetu Petraku Zajcu za pomoč pri filozofskem vidiku gledanja na šport in za dodatno motivacijo,

☺ Ani Slavec za vse nasvete, ki so mi pomagali pri nalogi,

☺ Tonetu Janežiču za intervju s katerem sem prišla do novih domnev in tudi zaključkov,

☺ Davidu Špilerju za iskrenost in realno ocenitev situacije v slovenskem športu.

POVZETEK

Namen te naloge je bil ugotoviti ali so se spopadi na bojiščih oz. frontah danes retorično rečeno preselili na igrišča, kjer pride do izraza mentaliteta posameznega naroda. Zanimal me je predvsem odnos slovenskih rokometišev do lastne nacije in kakšen je sploh slovenski nacionalni karakter. Tipični državi, ki eksplicitno izražata svojo miselnost sta Nemčija s svojo discipliniranostjo in Hrvaška s svojo predanostjo narodu. Tudi Slovenci imamo kot športniki prepoznavne motive, vendar jih ne znamo izkoristiti nam v prid, kar se v rokometu pokaže v zadnjih minutah tekme. Na Slovence žal še vedno preveč vpliva zgodovinsko-kulturno ozadje države ter vloga cankarjanske falične matere, kar se je vedno znova potrjevalo preko intervjujev in ankete. Kljub prvotni predpostavki, da se v slovenskem rokometu ne vrti vse okoli denarja, sem prišla do ugotovitev da temu ni tako. Ugotovila sem, da tudi pri nas peščica posameznikov živi na račun drugih in ki se ne zmeni za želje igralcev in dobrobit naroda. Včasih temu ni bilo tako, na kar kažejo sami rezultati. Torej lahko brezkompromisno trdim da je strokovno vodstvo tisto, ki ima usodo v svojih rokah.

SUMMARY

The meaning of my project work, was to find out, if the engagements on battlefields or fronts, today rhetorically said moved on playgrounds, where comes to mentality of individual nation accesses expression. I was interested in attitude of Slovene handball players to own nation and what kind is actually Slovene national character. Typical countries that explicitly express their own mentality are Germany with its own discipline and Croatia with its own devotedness to nation. Also Slovenes have as sportsmen recognizable motives, but however, we don't know how to use them in benefit, which is showed in handball in last minutes of the contest. There was unfortunately too much influences on Slovenes by historically-culturally background of the country, which was being confirmed by interviews and survey. In spite of primary assumption, that all doesn't revolve around money in Slovene's handball, I accessed findings that this isn't like that. I found out, that also in our country, some of individuals live »on other's shoulders« and they disregards wishes of players and welfare of nation. Sometimes wasn't like this - results are pointing out.

KAZALO

1. UVOD	7
1.1. Hipoteze.....	7
1.2. Metodologija	8
1.2.1. Teoretični del.....	8
1.2.2. Empirični del.....	9
2. ŠPORT SKOZI ZGODOVINO	10
2.1. Šport v času antične Grčije.....	10
2.2. Šport v času rimskega imperija.....	10
2.3. Šport v času srednjega veka.....	11
2.4. Novejša zgodovina športa.....	12
2.4.1. Šport v času industrializacije v Angliji.....	12
2.4.2. Šport v času nacionalsocializma	13
2.4.3. Šport po 2.svetovni vojni.....	14
2.4.4. Prehod iz kolektivismu v individualizem	15
3. OD AMATERSKEGA ŠPORTA K PROFESIONALNEMU	16
3.1. Darvinistični in antropocentrični pogled na šport.....	16
3.2. Metroseksualnost.....	17
4. ŠPORTNIK KOT SUBJEKT Z VIDIKA PSIHOANALIZE	18
4.1. Faze psihoseksualnega razvoja.....	18
4.2. Ojdipov kompleks	19
4.2.1. Patološki narcisizem.....	19
4.3. «Cankarjanska mati»	20
4.4. Odnos trener-igralec s psihoanalitskega vidika.....	21
4.5. »Gol ni gol«	21
4.6. Matere-zakaj vaši sinovi ne zmagujejo ko je to zares treba?	22
4.7. Ambivalenca.....	23
4.8. Mentalni trening.....	24
5. SAMOAKTUALIZACIJA	25
5.1. Aktualiziranje samega sebe	25
6. TEORIJA KONSISTENTNOSTI	26
6.1. Konstrukcijski sistem.....	26
6.1.1. Nastanek in razvijanje konstrukcijskega sistema.....	26

6.1.2. Uporaba konstrukcijskega sistema oz. izdelana odločitev.....	26
6.1.3. Spreminjanje konstrukcijskega sistema.....	27
6.2. Kognitivna disonanca.....	27
6.3. Samouresničujoča se pripoved.....	29
7. SLOVENSKA NACIONALNA MENTALITETA.....	29
7.1. Zgodovinsko-kulturno ozadje slovenske države.....	29
7.2. Primerjava slovenskega rokometu z bivšimi državami SFRJ.....	29
7.3. Navijaška skupina Florijani.....	30
7.4. Analiza ankete med člani navijaške skupine Florijani.....	31
8. ZAKLJUČEK.....	39
8.1. Ugotovitve.....	39
8.2. Odprta vprašanja.....	39
VIRI IN LITERATURA.....	40

1. UVOD

Priznan trener nemškega rokometnega kluba mi je nekoč dejal, da so Slovenci zelo dobro fizično podkovani igralci, manjka jim le psihična pripravljenost s katero bi bili sposobni dominirati v Evropi.

Ob tem sem se zamislila, kako da se tega problema nihče ne loti? Je bilo tako že v času Jugoslavije ali se je to pojavilo po osamosvojitvi Slovenije? Ali je pri nas odločilen odnos trener-igralec ko gre za slabe uspehe in premalo borbenosti igralcev? Zakaj so se igralci tujih nacij sposobni dobro psihološko pripraviti na tekmo oz. jih motivira trener pri nas pa je ravno ta nemotiviranost največji problem?

Večkrat se nam ob ogledu evropskega ali svetovnega prvenstva zdi, da nekaterih tekem preprosto ni mogoče zgubiti. Pa vendar se zgodi to ravno nam Slovincem. Vprašanje kot je: Kdo je kriv za to?, si postavlja vedno več športnih pedagogov in tudi navijačev, ki najprej zvalijo krivdo na igralce in trenerja, kasneje pa tudi na strokovno vodstvo. Preko intervjujev s teoretskim psihoanalitikom Romanom Vodebom, igralcem Davidom Špilerjem ter z vodjo navijaške skupine Florijani, Tonetom Janežičem, bom skušala izvedeti kaj več o tem. Poleg le-teh pa me zanima tudi splošno mnenje članov navijaške skupine Florijani, zato bom preko ankete poskušala priti do informacij. Mogoče pa le potrebujemo neko nacionalno vzpodbudo ali kakšnega tujega trenerja, ki ne pozna slovenske zgodovine in nima stika z njo?

Slovenci smo bili kot narod, zgodovinsko gledano, vedno v podrejenem položaju. Nikoli nismo imeli prave elite oz. aristokracije. Naša skupinska identiteta je v primerjavi z drugimi premalo prepoznavna. Pri nas gre za nek vzorec obnašanja in ne več za naključje, da izgubimo tekme, ki jih teoretično ne bi mogli. Zato se mi pomemben dejavnik zdijo navijači. Redki so primeri ko slovenski navijači nastopijo enotno, pa vendar me zanima ali je to takrat, ko so prisiljeni v to ali bi pa lahko nastopili družno kot npr. navijači držav bivše Jugoslavije?

Tako sem se odločila, da bi bilo dobro to podrobneje raziskati. Tematiko sem obravnavala ne le sociološko, ampak tudi z vidika socialne psihologije in psihoanalize, ki sta bistvena pri raziskovanju odnosa trener-igralec kot tudi načina razmišljanja samega igralca. Prostorsko sem se omejila ne evropski prostor, saj je rokomet tukaj spada med najbolj razvite športe.

1.1. Hipoteze

-Zgodovinsko-kulturno ozadje slovenske države in prostora vpliva na sodobno mentaliteto.

-Potrebujemo tujega trenerja, ki ne pozna slovenske zgodovine in ni imel stika z njo.

-Rokomet kot športna panoga je pogosto strategija narcistične zadovoljitve in sredstvo za izgradnjo telesa, s katerim želijo vzbuditi zavidenje drugih.

-Slovenci smo preveč konformen narod, kar se kaže v navijanju.

1.2. Metodologija

1.2.1. Teoretični del

V teoretičnem delu sem predelala strokovno in poljudno literaturo, ki se je nanašala na spremembe v športu skozi zgodovino, zelo pogost pojav patološkega narcisizma ter vlogo matere in očeta v otroštvu športnika ob čemer sem se poglobila v odnos trener-igralca.

Konkretno o problemu sem izvedela več od teoretskega psihoanalitika Romana Vodeba, igralcev in navijačev, ker o tem ni dosti napisanega.

Ker je bil moj namen tudi raziskovati zgodovinsko ozadje evropskega prostora, sem najprej poskušala razčleniti šport glede na zgodovinska obdobja.

Sledi poglavje o športnikovem razvoju s psihoanalitskega vidika, saj je bilo to nujno za razumevanje naslednjih poglavij. Predpostavljala sem, da ima velik vpliv na slovenske rokometarje nezavedna vloga cankarjanske matere, ki izvira iz tega, da so očeta dojemali kot tekmece za materino naklonjenost. V petem poglavju sem obravnavala problem, ki je značilen za slovenski prostor, torej ta, da okolje sproži deviacije, ker ne sprejme mnogih porazov, kljub trudu in pozitivnim težnjam ekipe. Sledilo je poglavje o konstrukcijskemu sistemu o katerem sem nekaj povzela iz literature, najpomembnejše odgovore pa sem pridobila z intervjuji in anketo. V sedmem poglavju sem podrobneje raziskala zgodovinsko-kulturno ozadje slovenskega naroda ter ga primerja z bivšimi državami Socialistične federativne republike Jugoslavije. Del poglavja sem namenila tudi uradni navijaški skupini Florijani, ki so mi služili kot izčrpen vir podatkov o dogajanju v slovenskem rokometu.

1.2.2. Empirični del

Uporabljala sem metodo nestrukturiranih intervjujev. Zbirala sem posamezne zgodbe rokometarjev in vodjo športnih navijačev ter teoretskega psihoanalitika Romana Vodeba, ki

so vključevale »tako pripovedi o subjektu pripovedovanja (avtobiografije) kot tudi o drugih osebah (biografije) s katerimi je bil subjekt v družbenih relacijah.« (M.Sedmak, Avto/biografski pristop k preučevanju etnično mešanih zakonskih zvez. V: Socialno delo 2001, 40, 2-4, str.181-190) Šlo je za kvalitativni način raziskovanja, saj je za tako tematiko najbolj primeren. »Prednost te metode raziskovanja so celovitost, zgodovinskost in kontekstualna naravnost subjektivnosti in upoštevanje posameznikove samopercepcije. Temeljne dileme pri kolekciji avtobiografskih pripovedi so subjektivnost, reprezentativnost in posploševanje.« (prav tam, 181-190)

Odločitev za izbiro igralcev ni bila povsem naključna. Izhajala sem iz razlike v nacionalni pripadnosti dveh igralcev in poskušala ugotoviti kje se njuna samopercepcija križa ter ob tem poskušala potegniti vzporednice. Tudi izbira vodje navijačev je bila vnaprej aproksimirana. Da sem pridobila splošno mnenje o rokometu v Sloveniji sem uporabila metodo spraševanja. Za preučevano populacijo sem si izbrala navijaško skupino Florijani, saj so najbolj seznanjeni z dogajanjem v rokometu v Sloveniji. V delu sem se tudi osredotočila na Rokometni klub Celje Pivovarna Laško, ki sem ga izbrala načrtno, saj najbolj ponazarja dejansko stanje slovenskega rokometu ter poskušala najti vzrok za njihove neuspehe.

2. ŠPORT SKOZI ZGODOVINO

2.1 Šport v času antične Grčije

V času antične Grčije je šport služil kot sredstvo za povezavo z bogovi, katerim so izkazovali hvaležnost in slavo. Naklonjenost bogov je bila odločujoča prvina zmage. Na vrsto športne discipline sta vplivali grška naturalistična miselnost in strmenje k popolnosti, vse kar je bilo lepo in dobro. Od tod tudi prizadevanje Grkov po skladnosti in lepoti. Cilj grške ideologije je bil doseči popolnost, tako telesnih kot duševnih sil. Zunanja moč in skladnost sta namreč pomenili tudi notranjo moč in notranjo skladnost.

Grki so telesne vaje imenovali gimnastika, ki je poudarjala dober duh v zdravem telesu. Vaje so potekale v gimnazijah in palestrah, kjer so se urili v rokoborbi, boksu, teku in metu kopja. Gimnastiko so izvajali goli, zaradi estetskih nagibov in zato da se je telo bolj utrdilo. Pristen Grk je bil vedno športnik. Šport mu je predstavljal pripadnost svoji kulturi, predvsem pa so mu veliko pomenile olimpijske igre, ki so postale pomemben gospodarski in politični dogodek ter priložnost za športnike, ki jim je šport služil kot neke vrste sredstvo, s katerim so se približali in poklonili bogovom.

Moja predpostavka se je potrdila že v antiki, da je ekipa težje popolna kot pa posamezni individumi, saj je tistih, ki so popolni zelo malo in le-ti naj tekmujejo med seboj. Športniki so se ravnali po geslu »zdrav duh v zdravem telesu«, kar pa je pomenilo, da so poudarjali lastne lastnosti, s čimer je bil v ospredju individualizem. Preko tega se je uveljavil materializem, ki je zamenjal prejšnji idealizem. Zmagovalce so pretirano častili, pomembno je začelo postajati od kod so, kar je imelo nacionalne razsežnosti, v ospredje so prišle materialne koristi ne pa človek kot celota. Krivdo za to bi pripisali sofistom, ki so v nasprotju s tradicionalno grško filozofijo narave v ospredje postavili človeka in njegovo sposobnost razmišljanja. Zaradi neenotnosti grškega naroda so Grki padli pod makedonsko oblast in kasneje tudi rimsko. Ker pa sta bili politika in šport že takrat močno povezani, kar se kaže v materializmu, je s propadom grškega naroda propadla tudi kultura in šport.

2.2 Šport v času rimskega imperija

Nedvomno drži, da so Rimljani na življenje gledali z drugega zornega kota kot Grki. Pri slednjih je najprej prišla do izraza lepota, šele potem korist, pri Rimljanih pa je bilo ravno obratno, primarnega pomena jim je bila predvsem korist. Zato je država vzgajala mladino v vojaških šolah, juventah, z namenom izuriti dobrega vojščaka. Kot bojevit narod se zdi

logično, da so dajali poudarek disciplinah kot so: tek, jahanje, plavanje, veslanje, mečevanje in streljanje z lokom. Šport je predstavljal močno sredstvo obrambe za ohranitev, vzpostavitev ali celo rušenje političnega sistema. Politična moč nad športom se je dobro videla v fenomenu gladiatorstva značilnega za Rimljane. Zanj je značilna fascinacija in spektakularnost, ki sta danes prav tako prvini modernega športa. Gladiatorstvo je zahtevalo veliko vlaganje ogromnih sredstev, ki so jih pridobili z osvajanjem in ropanjem, imelo pa je tudi pomembno vlogo pri integraciji nižjih slojev. V očeh Rimljanov so bili to manjvredni ljudje, ki so se borili za življenje ali smrt. Sužnji so bili objekt krvavega izkoriščanja, medtem ko so se gledalci zabavali. Poleg preživljanja prostega časa je to bil dogodek, kjer so se zbrali ljudi vseh slojev. Gladiatorstvo je predstavljal svojevrsten način discipliniranja teles, tako teles gladiatorjev kot tudi teles gledalcev spektakla. Pri vladanju državljanom Rima je cesar funkcioniral kot »pastir črede«. Vodenje državljanov je prevzel, ker je predpostavljalo, da njihove želje pozna bolj kot oni sami in to se še pojavlja tudi danes. Z bogatenjem imperija se je povečal razkorak med bogatimi (patriciji) in revnimi (sužnji). Pri tem je gladiatorstvo igralo pomembno vlogo. Z igrami so senatorji prikrivali notranja nesoglasja in tako ustvarjali začasen družbeni konsenz. Šport v Rimu je bil torej odraz stanja in trenutka v katerem je nastal. (Šugman 1997)

2.3 Šport v času srednjega veka

»Telesna vzgoja naj postane sestavni del splošnega vzgojnega sistema ne samo zaradi telesnega zdravja, temveč tudi zato, ker brez nje ni humanističnega razvoja celotne človekove osebnosti, ni zdravega duha, ki se lahko razvije le v zdravem telesu.« (J.J. Rousseau, Wikipedia)

Prav tako kot za šport v času rimskega imperija, je bilo tudi za srednji vek značilno, da je šport odsev družbe, podrejen družbenim ciljem in slojem.

Družbena ureditev je bila fevdalna, ki je delila ljudi na tlačane in plemstvo.

Slednje se je ukvarjalo z dobro razvitimi športnimi dejavnostmi kot npr. veslanje, jahanje, ples, lov, lokostrelstvo, streljanje, sabljanje in ki so jih ločevale od podložnikov. Trenirali so vsak dan in s tem tudi skrbeli za lastno obrambo medtem ko tlačani niso imeli organiziranega pristopa k njim lažje dostopnim športnim dejavnostim kot so tek, hoja, skoki. Dejavnosti so tako kot v času rimskega imperija služile kot sredstvo za varovanje sistema. Najpomembnejša športna prireditve so gotovo bili viteški turnirji, saj drugih klasičnih športnih tekmovanj iz

časa antične Grčije sploh ni bilo. Turnirji so poudarjali pomembnost boja na tem svetu, kar je bilo v nasprotju z željo cerkve, ki se je zanimala za življenje na onem svetu. Cerkev je pretirano hlabrost, junaštvo skušala zatreti, vendar večinoma brez uspeha. Viteški turnirji so svoj konec doživeli ob izumu strelnega orožja in tako so v ospredje prišle igre z žogo, ki so bile na začetku prepovedane, saj naj ne bi koristile vojaški vzgoji. Sprva so bile igre z žogo, še posebej nogomet, domena kmetov. Kasneje v poznem srednjem veku pa je že mogoče zaslediti, da so nogomet igrali tudi v samostanih ob praznikih. V zgodnjem srednjem veku bi lahko govorili o športnem pluralizmu in razslojevanju športa. Sprva je šport fevdalcev slonel na vojaško-obrambni bazi, ki je kasneje prerasel v zabavo oz. v smislu spektakla, kjer so vitezi tekmovali za prestiž in slavo ter naklonjenosti žensk. Šport tlačanov oz. igre z žogo pa je imel predvsem funkcijo razvedrila in oddih od naporenega življenja. Vse večji pomen so imele kulturne in športne prireditve, ki so pridobile na politični moči.

2.4 Novejša zgodovina športa

Če je šport v srednjem veku pomenil zabavo, razvedrilo in način preživljanja prostega časa, je v kasnejših obdobjih pridobil na tekmovalnem značaju. Športna dejavnost se je razrasla med mladino in tako prodrla tudi v šolski sistem in s tem ohranila svojo primarno vlogo, sredstvo vzgoje. V šole so bile tako prenesene tehnike discipliniranja teles, ki jih je razvila vojska. Osnovna enota je bila vaja za katero Foucault pravi: »*Vaja je tista tehnika, s katero telesu vsilimo hkrati ponavljanje in različne, vendar vselej stopnjevalne naloge. Vaja s tem, da usmeri obnašanja h končnemu stanju, omogoča nenehno karakteriziranje posameznika bodisi v razmerju do tega konca, bodisi v razmerju drugih posameznikov, bodisi v razmerju do napredovanja.*« (M. Foucault: *Vednost-oblast-subjekt* 1991)

2.4.1 Šport v času industrializacije v Angliji

Zaradi industrializacije, ki se je začela v Angliji, se je razvil moderni šport. Ljudje, predvsem delavski razred, so spoznali da se je mogoče preživljati tudi s športom. To se je pokazalo ob izumu parnega stroja, ki je postavil na cesto mnogo delavcev. Uveljavile so se mnoge športne panoge in organizacije, ki so prirejale športna tekmovanja, tako se je postopoma razvijal profesionalen šport.

2.4.2 Šport v času nacionalsocializma

Po prvi svetovni vojni je v Evropo prodiral komunizem in kasneje nacizem. V tem času se je pojavilo sovpadanje olimpizma in takrat aktualnih nacionalističnih gibanj, ki se je z razvojem medijev tudi udejanjilo. V času priprav na »nacistične olimpijske igre« leta 1936 se je Evropa zavedala združevanja držav osi. »Poletne olimpijske igre v Berlinu (prve v Nemčiji) je nacistom uspelo spremeniti v propagandno prireditev, svetovno javnost pa slepiti z miroljubnimi nameni.« (Kruse 1996, 69) Šport je bil močno orodje nacizma. Nacistični pogled na šport je izhajal iz antičnega. Občudovali so lepa skladna telesa, poudarjali so čistost, v smislu »čistosti arijske rase«, ki so jo prikrivali, prav tako so organizirali olimpijske igre po vzoru starogrških itd. Tekmovali so v atletskih disciplinah, individualnih in moštvenih športih. Šport je imel pri Hitlerju tudi vzgojno vlogo v smislu, da je nemško mladino potrebno krepiti telesno in jo pripravljati, da bo vedno pripravljena na obrambo domovine, s telesnimi vajami pa jo vzgajati, kar je enako, ali še bolj važno v moralnem pogledu.

Nacizem je rasel iz socializma. Vendar pa Lucijan O. Meyels v svoji knjigi

Nacionalsocializem govori o nacionalsocializmu kot fenomenu množičnega gibanja.

»Drugače kakor komunizem s svojo točno določeno marksistično-leninistično ideologijo ima nacionalsocializem zelo na široko razrasle ideološke korenine. Teorije o neenakosti ras, ni v 19.st. niso nastale le v Nemčiji, so se pomešale z »nemško« romantiko in s pruskim militarizmom. Povrhu pa še malo ustrezno prirejenega Nietzscheja za filozofski poliv.«
(Meyels, 1994, 11)

Nemčija je bila po prvi svetovni vojni v razsulu. Klicala je po nečem novem. Vse to je znal Hitler združiti in spraviti na rodovitna tla. Hitler je vladal po načelih absolutnega voditelja. Individualizma v nacizmu ni bilo. Posameznik ni nič, ljudstvo je vse. Ljudstvo pa je država, država pa je voditelj. Alternative so zatrte. Če nisi z nami, si proti nam! Hitlerju je uspelo državi spreobrniti v homogeno množico, opiral pa se je predvsem na mit o arijski nadržasi. Po razpadu Hitlerjevega nacističnega sistema nacionalsocializem ni bil ne »nacionalen« in ne »socialističen«. Narod je bil uničen, na tleh kakor nikoli poprej, socializem pa se je izkazal, da je bil le za voditeljsko načelo prirejen fenomen oblasti in nasilja. Prav tako se je Hitler zavedal, da je šport močno orodje politike. O športu kot instituciji govori tudi Althauser. »Za nenehno reprodukcijo družbe in oblastnih mehanizmov se morajo v skupnosti oblikovati institucije, ki reprodukcijo omogočajo in ji dajejo pečat avtentičnosti.« Althauser te institucije dojema kot ideološke aparate države, med katere spadajo: verski, družinski, pravni, politični, sindikalni, informacijski, kulturni in šolski ideološki aparat. Šport po Althauserju spada v

kulturni aparat države, prav tako pa je poudaril pomen šolskega sistema, v katerem je šport močno prisoten.

»Velika mednarodna tekmovanja, kot so Olimpijske igre, so novo nastalim nacionalnim državam omogočale »vojno minus streljanje«, je to označil George Orwell. (Steenveld in Sterlitz 1998, 611)

»Na prizorišču športnih tekmovanj nenehno vlada občutek spopada med različnimi skupinami ljudi, pa naj gre za nacionalne, klubske, generacijske ali katerekoli druge oblike pripadnosti. Vedno se vzpostavi mehanizem ločevanja na Nas in Druge, ki športnikovo telo postavi v funkcijo orožja, telesa gledalcev pa v funkcijo vojskujočih se strani.« (Starc 2003, 59)

Priprave nemških športnikov je takratna nacistična oblast izdatno podpirala, saj naj bi z največ zmagami potrdili premoč arijske rase. Prvič in zadnjič so na igrah tekmovali tudi v velikem rokometu, kjer je zmagala Nemčija.

Na koncu je bila Nemčija z 38. zmagami prva pred ZDA (24 zmag). Kljub temu, da je bil prvi zvezdnik berlinskih tekmovanj ameriški temnopolti atlet Jesse Owens, se je Hitlerju zdelo najbolj pomembno, da so premočno zmagali Nemci in da se je potrdila legitimnost o nadvladi arijske rase nad ostalimi.

Hitlerju se je bolj kot posamična zmaga v atletske disciplini zdelo pomembno, da so Nemci zmagali v moštveni igri v velikem rokometu, ki je bil prvič in zadnjič na olimpijskih igrah. Hitlerju je največ pomenila skupna zmaga in s tem največ osvojenih medalj. Tudi po koncu druge svetovne vojne pa vse do danes, se je Nemcev prijel stereotip o nemškem stroju, ki melje do konca. Bili so uspešni v vseh moštvenih športih, krasila pa jih je fanatična borbenost in nepopustljivost do zadnje sekunde.

2.4.3 Šport po 2.svetovni vojni

Po drugi svetovni vojni, ko je bila Evropa v povojni krizi, so se hitro začele razvijati države Latinske Amerike, Azije in Afrike. To je bilo obdobje, ko so športna tekmovanja pomenila predvsem druženje različnih narodov med seboj. Ni šlo za nikakršno razkazovanje moči v politične namene, prisoten je bil le zdrav športni duh. Glavna značilnost športa v vzhodnoevropskih državah je bil planski sistem načrtovanja in vodenja, kar je pomenilo da so vse športne dejavnosti načrtovali iz enega središča-državnega organa. Šport je financirala država in ga uporabljala kot sredstvo za uveljavitev socialistične ideologije. To je bilo obdobje hladne vojne in tekmovanja na vseh področjih življenja med ZDA (zahodno kapitalistično družbo) in Sovjetsko zvezo (vzhodnoevropsko socialistično družbo).

Po letu 1990 so nastale velike spremembe. Porušil se je socializem in z njim tudi model športa tega tipa. Majhne države, ki so bile del velikih, so se začele osvobajati in ustanavljati v novo nastale. Spet se je porušil navidezni mir, ki je vzburil celotno svetovno politično sceno. Vse politične spremembe so neposredno vplivale na šport. Začelo se je novo bodobje demokracije in osebne svobode. Zato je prišlo do ustanavljanja novih športov, ki so nastali na novih družbenih temeljih. S prodorom znanosti in tehničnega napredka ter vlaganja denarja tudi v šport, se je postopno začelo zmanjševati število nekaterih kolektivnih športnih panog (odbojka, rokomet, hokej na ledu) na račun individualnih (plavanje, gimnastika, atletika).

2.4.4 Prehod iz kolektivismu v individualizem

V času prehoda iz kolektivismu v individualizem vladajo v družbi konfuzne razmere. Stare norme in vrednote postanejo nejasne, posamezniki pa so prisiljeni sami poiskati smisel. Trendi moderne družbe se odražajo tudi v športu. V kapitalistični družbi se poudarjajo zlasti zakon ekonomike (s športom se lahko ukvarjajo le bogatejši), profesionalizacija športnikov in komercializacija športa (temelji na ozkem krogu tistih, ki se ukvarjajo s športom zaradi denarja) ter partnerstvo med državo in zasebnim kapitalom. Kapitalizem je preoblikoval šport v objekt gledanja, pri tem pa se bistvo športa spreminja od preproste igre do zgolj površinske potrošnje. (Debeljak, Stankovič, Tomc, Velikonja 2002, 265). Glavna sprememba v športu se je tako odrazila v prehodu od amaterskega športa k profesionalnemu. Amaterski športniki so uvideli, da lahko z malo več trudijo pridobijo sponzorstvo in na ta način služijo s športom in postanejo profesionalni športniki.

3. OD AMATERSKEGA ŠPORTA K PROFESIONALNEMU

3.1 Darvinistični in antropocentrični pogled na šport

Za moderno družbo sta značilna dva pogleda na šport, katera je definiral finski sociolog Kelavi Heinila:

-DARVINISTIČNI = poudarja pomen tekme in tekmovanja, ki imata selektiven značaj, saj izločata iz športa tiste, ki niso sposobni slediti zahtevam tekme. Ta pogled poudarja zmago kot izključno in najpomembnejšo stvar v športu. Značilen je za profesionalne športnike, ki med seboj bijejo »boj za obstanek« v smislu Darwinove teorije o ohranitvi vrst in njihovega boja za obstanek.

-ANTROPOCENTRIČNI = v ospredje postavlja človeka, njegove potrebe in interese. Tekma ni najpomembnejša, je le ena izmed sestavin športa in je podrejena drugim ciljem, ki jih človek želi doseči s športom. «Gre predvsem za humanzacijo, saj naj bi s športom vplivali na procese odtujevanja in reintegracije na eni ter na samouresničevanje in osvoboditev človeka kot individualnega in družabnega bitja na drugi strani» (Šugman, 1998, 25). To je mnogo širši pogled na šport, ki izpostavlja šport kot način preživljanja prostega časa, človeško potrebo po gibanju, kot notranje zadovoljstvo ob motorični sprostitvi, kot duševno sprostitev, nabiranje kondicije, skrb za zdravje ali lepoto ter kot način identificiranja samim s seboj in s svojo skupnostjo.

3.2 Metroseksualnost

Včasih je bila naloga moškega, da je družini zagotavljal finančno in fizično varnost. Ženskam sta se pri izbiri partnerja ta dva kriterija zdela najpomembnejša. V današnji družbi se je slika in vloga moškega spremenila. Ni več tradicionalne delitve vlog v družini, ampak oba opravljata vse.

Najnovejša iznajdba v svetu moških pa je metroseksualnost. Splošna definicija metroseksualca pravi, da je to mlad moški, heteroseksualec, atletske postave, ki prihaja iz urbanega okolja in porablja veliko denarja za oblačila ter se trudi biti urejen po najnovejših modnih trendih. »Metroseksualec je narcistična, medijsko prenasičena, pretirano samozavestna in potrošniško usmerjena vrsta moškega za tretje tisočletje.« (Unikat, maj

2006, Št. 8. Letnik 7, 3). Takšnega moškega naj bi ustvaril tržni kapitalizem, ki preko medijev z oglaševanjem promovira metroseksualne moške tipa David Beckham, svetovno znanega nogometaša.

Metroseksualci so v večini moški višjega sloja, ki jim finančno stanje omogoča, da lahko trošijo za svoje potrebe.

Model vloge, ki si jo bo moški izbral in slika, ki si jo bo ustvaril o sebi, bo seveda v veliki meri sestavljena in obstoječih vrednot in norm. Svet športa jih je poln.

Današnji sodobni tip moškega se vrača k starogrškemu idealu moškega. Lepo, urejeno mišičasto telo, ki je skrbno negovano, kar je za večino želja, da bi ustregli tem idealom.

Predpostavljam, da je za doseganje teh ciljev, najprimernejši agresiven šport kot je rokomet, ki pa za sabo vleče tudi vadbo v fitnessu.

4. ŠPORTNIK KOT SUBJKT Z VIDIKA PSIHOANALIZE

4.1 Faze psihoseksualnega razvoja

Freud je otrokov psihoseksualni razvoj razdelil na pet faz, ki se razlikujejo po izvoru in objektu zadovoljitve:

FAZA	ČAS	ZNAČILNOSTI
ORALNA	v 1. letu starosti	-zadovoljitev poteka preko ust -otrok je močno povezan z materjo -otroci penis pripisujejo obema spoloma
ANALNA	2. leto starosti	-objekt zadovoljevanja je izločanje in kontrola izločanja blata -otrok je močno povezan z materjo -otroci penis pripisujejo obema spoloma
FALIČNA	med 3. in 5. letom starosti	-glavni vi ugodja so spolni organi -pri dečku se razvije strah pred kastracijo => Ojdipov kompleks -pri deklicah se pojavi strah pred izgubo ljubezni => Elektrin kompleks -med simbiozo otroka in matere se postavi oče, ki s svojimi zahtevami omogoči otroku nadaljni razvoj

LATENTNA	od 6. do 11. leta starosti	-Ojdipov ali Elektrin kompleks se odpravi -oblikuje se Nadjaz
GENITALNA	puberteta	-objekt zadovoljitve so ponovno spolni ograni -pojavi se zanimanje za pripadnike nasprotnega spola -od delnega k celovitemu zadovoljevanju

4.2 Ojdipov kompleks

»Sovraštvo do očeta in želje po njegovi smrti niso eč plaho nakazane, nežnost do matere ne skriva cilja imeti jo kot žensko.« (Roman Vodeb, Šport skozi psihoanalizo, 93)

Otroci obeh spolov imajo na začetku podoben psihoseksualni razvoj. Pri obeh zaznamo močno navezanost na mater do odkritja spolne identitete, čemur pri dečkih pravimo ojdipova faza, pri deklicah pa preojdipova faza.

Do razlike v razvoju pride ob odkritju bioloških razlik med spoloma, na katere reagirata različno. Pri dečkih se pojavi strah pred kastracijo oz. Ojdipov kompleks, ki razkrije razlike med spoloma. Razrešitev Ojdipovega kompleksa naj bi bila optimalna zadovoljitev oz. zadovoljiv način kako opraviti s tem konfliktom. Te razrešitve v večini niso popolne, pojavijo se takšna ali drugačna odstopanja od idealnega. Dečki lahko postanejo moški, ki svojo ženo enačijo s svojo materjo in ji dodeljujejo materino vlogo, moški, ki ne najdejo prave povezave med ljubeznijo in spolnostjo ter moški, ki so pretirano tekmovalni (v ozadju gre za poskus premagati svojega očeta). Če pogledamo z vidika profesionalnih športnikov je pretirana tekmovalnost prav doborodošla, vendar pa le-ta običajno pelje do patološkega narcisizma.

4.2.1. Patološki narcisizem

/.../ Današnji mladenič se z Ojdipovim kompleksom ne srečuje tako močno kot v preteklosti, ker se vloga očeta gospodarja preprosto umika ali sploh ukinja. Posledica tega je, da človeku Ojdipa ni treba več reševati in lahko daleč v odrasla leta ohranjamo imaginarni narcisoidni vzorec, ki pa nam onemogoča, da bi vstopili v simbolni svet avtoritete in prevzema odgovornosti. Današnji odrasel moški je pogosto starejši mladenič. /.../ (Roman Vodeb)

Nerazrešen Ojdipov kompleks predstavlja dober temelj za patološki narcisizem.

Patološki narcis ni sposoben prevzeti večje odgovornosti, kar se v rokometu pokaže v ključnih trenutkih tekme oz. ko bi posamezni igralec lahko odločil tekmo pa vendar ga je strah neuspeha in reakcije občinstva, kar pa je za patološkega narcisa tipična značilnost.

/.../patološke narcise kot praviš, imenujemo »statisti«...celo tekmo ne delajo skoraj nič, razen da tekajo gor in dol po igrišču/.../strah jih je pač prevzeti odgovornost in takih je veliko, tekme potem posledično ne moreš dobiti/.../ (David Špiler)

Ob obisku enega izmed treningov RK Celja Pivovarne Laško sem opazila, da ni kolektivnega športnega duha oz. pri njih ne prevladuje moto »vsi za enega, eden za vse«, kar pa je pri Hrvatih dosti bolj eksplicitno.

/.../saj držimo skupaj, vendar ni to tisto pravo.../.../Hrvati pa res, samo občudujem lahko njihovo mislenost/.../ (David Špiler)

4.3.«Cankarjanska mati»

Dejstvo je, da je povprečni slovenski moški oz. oče kronično zmeden in izgubljen. S časom se očetov lik samo še bolj krha, pogosto na račun feministično emancipirane žene.

Kolapsirani lik slovenskega očeta se odraža na vseh področjih. Sinovi nimajo več ideala, s katerim bi se trdno identificirali. Problematici so moški oz. tisti sinovi, ki v svojih očetih ne najdejo trdnega in vsemogočnega identifikacijskega lika. Enakopravne žene svoje može prekašajo v vsem in le-ti so nezavedni ideali svojim sinovom. Potem se ti sinovi spopadejo z življenjskimi bitkami, in v odločilnih trenutkih izgubljajo, kjer se kaže vloga cankarjanske falične matere.

/.../Cankarjanska falična mater svojega sina nezavedno naslavlja kot »zgubo«: »Izgubljay, moj ljubi sin! Natančno takšna zguba bodi, kot tvoj oče, in natančno takšnega te ljubim«.../.../ (Roman Vodeb)

Takšna nezavedna fantazma blodi po nezavednem (kot apel Velike arhetipske oz. cankarjanske Matere) marsikaterega slovenskega sina – ne pa vsakega. */.../Koncept tipičnega Slovenca nezavedno razjeda nacionalni in individualni ego, kar pa v kolektivnem športu predstavlja glavno oviro/.../ (Roman Vodeb)*

4.4. Odnos trener-igralec s psihoanalitskega vidika

Dejstvo je, da množica navijačev ob slabih predstavah igralcev najprej zvali krivdo na trenerja, ki pa ni neposredno kriv za to, da ne zna voditi končnic. Problem je bolj v tem, da trener kot vrnjeni oz. obujeni lik simbolnega očeta skozi znamenit transferni odnos, nezavedno čustvovanje, ne more svojim »sinovom« oz. igralcem dopovedati, da bodo zmagali. Lahko bi rekli, da kolektiv zagrabi »odpor« do odločilne zmage, kjer je pa trener skorajda nemočen. Roman Vodeb, teoretski psihoanalitik, je predpostavil, da v nezavednem naših športnikov prebivajo določeni kostrukti nezavednega dvoma še iz otroštva, kar pa ne bi smeli posplošeno označiti za klasičen odpor do zmage.

/.../ Igralci v svojem nezavednem očitno niso imeli ustrezne infantilne očetovske dispozicije, kamor bi se trenerjeva beseda prijela oz. naselila./.../ (Roman Vodeb)

Vsekakor pa bi izgubljanje končnic trdno povezala s premalo markantnim, odločnim likom očeta oz. s poistosvetenjem z očetom, ki vselej zmagaja, še posebej v odločilnih trenutkih. Če imajo sinovi skrhan lik očeta, je težko zmagati na pomembnih oz. odločilnih tekmah. Sin mora vedeti, da lahko njegov oče vselej zmagaja. V tem primeru bo po eni steni skozi pozitiven transfer verjel vrnjenemu simbolnemu očetu oz. v tem primeru trenerju, po drugi strani pa bo tudi sam, identificiran z očetom, čutil moč zmagovalca, ampak le v primeru dobro razrešenega Ojdipovega kompleksa in urejenih nadaljnjih odnosov v družini. Športnik pa mora Ojdipalne dogodke prav tako razrešiti prav tako iz česar sledi, da bodo, športni nasprotniki nekoč prejeli tisto jezo, ki jo je prejel oče, ko mu je »kradel« mamo oz. si pridobival njeno naklonjenost.

/.../to je vsekakor res, vendar če si dovolj samodiscipliniran se da to preseči./.../ (David Špiler)

Prav ta razrešitev v veliki meri vpliva na to, da se deček nekoč spremeni v nepremagljivega zmagovalca. Nadgradnja vsega tega pa je, če se kot član ekipe dobro razume z »brati« oz. soigralci. Potem je le še vprašanje časa kdaj bo prišlo do odločilnih zmag. Zmage pa so vselej tudi simbolne in imajo hkrati latentno libidinalno oz. seksualno poreklo.

4.5. »Gol ni gol«

Že Freud je izpostavil vlogo ženske v latentnem ozadju. *»Vendar se dostikrat tudi pri moških pojavlja v ozadju erotična potreba; vsa junaška dejanja in uspehi naj bi vendarle samo snubili občudovanje in naklonjenost žensk« (S. Freud, Množična psihologija in analiza Jaza, Psihoanaliza in kultura 1981, 7).*

Deček je svoje hotenje po ženski najprej zaznal pri materi, saj je bila ona prva pri kateri je občutil temeljno toplino in ljubezen.

/.../Deček se je že v pradavini infantilno naučil želeti žensko preko ljubezni do matere. Zato je ženska za odrslega moškega zagotovo že v pradavini pomenila legitimni nasledek prvega objekta ljubezni – matere./.../(Roman Vodeb)

Eksplicitno pa je paradigmo gola z ženskimi genitalijami (ahetipsko vagino) povezoval Stoke (Stoke 1956, 190). V svojih teorijah je nihal med tezo, da so žoge (posebej pri kriketu oz. baseballu) simbolni zastopnik moških semenčic in tezo o žogi kot falosu (npr. pri nogometu) (prav tam, 187).

Igralci moštvenih kontaktnih športov svojo tekmovalnost gradijo na nezavedni in v podzavest potlačeni zameri do Ojdipalnega očeta. To še posebej velja za tiste, ki v svoji strukturi igre vsebujejo koncept gola, ki na nezavedni simbolni ravni ni ravno gol, pač pa substitucija za žensko oz. njene genitalije. Z nenehno borbo oz. zmagovanjem na igrišču igralec na nezavedni oz. simbolni ravni vselej premaguje ojdipalnega očeta. Takšno tekmovanje na nezavedni ravni izraža branjenje pred očetovo kastracijo in hkrati napad na očeta ter težnja po njegovi umaknitvi. (R.Vodeb, Šport skozi psihoanalizo, 92-100)

Povsem legitimno lahko trdimo, da gol ni gol, temveč gre za nadomestek za ženske genitalije. Gol so si nezavedno izmislili moški in to natančno zaradi (hetero)seksualnih oz. koitusnih nagnjenj.

4.6. Matere-zakaj vaši sinovi ne zmagujejo ko je to zares treba?

Slovenska feministična kultura že dolga leta proizvaja predvsem falične ženske oz. matere, ki ob sebi očitno ne trpijo markantnih in zmagovalnih mož, očetov svojih sinov, torej tudi naših športnikov.

/.../ Profeministična državna politika, ki proizvaja falične matere oz. moškinje in kolapsirane očeta in posledično njihove sinove, bo še dolgo »smetila« po duševnosti mnogih Slovencev in Slovenk./.../ (Roman Vodeb)

Če predpostavimo, da je šport nastal zaradi ženske potem se moramo vprašati kaj je z očetom.

/.../Prav mame naj se zamislijo, zakaj njihovi sinovi zgubljajo tako in na tak način, kot so izgubili že marsikatero pomembno, sicer že dobljeno tekmo./.../ (Roman Vodeb)

Ali ga sin nezavedno ne more oz. ne želi premagati ali pa se ne zna identificirati z nepremagljivim (infantilnim) likom očeta.

/.../ Kako bo »gol« dal sin, če ga že oče ni (redno) »dajal« (mami)?/.../ (Roman Vodeb)

Če oče ni bil dovolj vsemogočen oz. dovolj dober, da bi ga žena ljubila kot zmagovalca, potem tudi njun sin nikoli ne bo rojeni zmagovalec.

/.../Vsi tisti, ki prisegamo na psihoanalitične interpretacije tovrstnih enigem se bojimo, da so slovenski moški – očetje svoji sinov oz. športnikov – spijo na kavčih, ločeno od svojih žena oz. mater svojih sinov, ali pa so kako drugače kronično odsotni, simbolno kastrirani./.../ (Roman Vodeb)

Simbolno kastrirani moški pa niso vselej dobra popotnica za vrhunske športnike, še posebej ne v kolektivnem in agresivnem športu kot je rokomet.

4.7. Ambivalenca

Odnos trener-igralec je lahko zelo ambivalenten. Igralec lahko trenerja spoštuje kot osebo v zasebnem življenju, ne pa kot tudi nekoga Drugega, ki ga vodi na igrišču.

/.../pri nas vsekakor ni komunikacije med trenerjem in igralcem.../.../vse kar bi rad je nekoga, ki nas bo vodil kot trener in psiholog, ne pa da nas daje v nič.../.../ (David Špiler)

Igralci želijo od trenerja slišati realno stanje, kje lahko napredujejo in kaj je treba izboljšati. Kar se samo po sebi sliši samoumevno, vendar me je presenetilo to, da tega od trenerja ne dobijo. Tukaj se potrdi še ena moja domneva o tem, da slovenski trenerji ne predstavljajo nekoga Drugega oz. Očeta, ki bi jih vodil. So le marioneta v rokah strokovnega vodstva in dokler bo temu tako, bo slovenski rokomet ostal tam kjer je-slabše od pričakovanega oz. možnega.

/.../strokovno vodstvo ima definitivno preveč vpliva nad celoto ekipo, stvari niso več tako pošliltane kot so bile prej.../.../ (David Špiler)

Od navijačev in še posebej igralcev sem slišala še mnogo podrobnosti, kar se tiče vmešavanja strokovnega vodstva v samo delo trenerja in ekipe, vendar ni v moji pristojnosti, da objavim te podatke, ki bi bili sicer zelo relevantni za moje delo. Napišem pa lahko, da se v Sloveniji vse preveč vrti okoli denarja, ki je v rokah lastnikov in ki jih ne zanimajo želje igralcev. Nanje gledajo le kot na objekte, ki se kupujejo oz. prodajajo. Dokaz za to je naslov evropskih prvakov leta 2004, ki ga je klub osvojil, vendar pod drugim strokovnim vodstvom, kjer so bile stvari dorečene. Danes pa temu žal ni tako.

4.8. Mentalni trening

Z vseh strani je prikapljala ideja, da bi v Sloveniji nujno potrebovali t.i. športnega psihologa, ki bi igralce pripravil na samo tekmo in jih dodatno motiviral.

/.../ psihologe imajo v Nemčiji, Franciji, vsepovsod po Evropi, samo pri nas ne.../.../ trener ne komunicira ne z nami, navijači, in ne z igralci, ni čudno da so potem takšni rezultati.../.../ (Tone Janežič)

Z igralci torej konkretno nobeden ne komunicira, od njih želijo le neko slepo zaupanje in pokorščino, vendar je v športu od nekdanj veljalo pravilo »ko ti ne gre, ti ne gre« in ni čudno da igralcem ne gre, kljub fizičnim predispozicijam in izkušnjam, če imajo platoničen odnos s trenerjem. Kot sem že omenila igralci želijo nekoga Drugega, ki jih bo vodil na igrišču in tudi zunaj njega v okviru rokometu.

/.../želel bi nekoga, ki je avtoritativen in ki mu ne moreš ugovarjati...slovenski trenerji pač niso taki.../.../ (David Špiler)

Presenetil me je predvsem odgovor igralcev na to, kakšnega trenerja bi si želeli. Prevladoval je skandinavski tip trenerja. Skandinavci imajo disciplino v igri, a še vedno imajo lahko posamezni individumi določeno svobodo v igri.

/...Skandinavci /igrajo agresivno in taktično, ampak vseeno lahko posamezniki pokažejo svoj talent v posameznih akcijah.../ (David Špiler)

5. SAMOAKTUALIZACIJA

5.1. Aktualiziranje samega sebe

Osnovna težnja organizma po Rogersu je aktualiziranje samega sebe. Kot je dognal Freud je »jaz« tisti, ki želi zadovoljiti svoje potrebe. Rogers pa je okolje označil za tisto, ki posamezniku omogoča realizacijo lastnih potencialov. Vendar če športnik želi realizirati lastne potenciale oz. v rokometu potenciale celotne ekipe, mora zato okolje prilagoditi njemu samemu in ne v obratni smeri, da se sam prilagodi okolju. Če naprimer vodstvo kluba rokometasem postavi pogoj, da za zmago na pomembni tekmi dobijo določeno denarno nagrado, gre za pogojno sprejemanje. Iz česar sledi, da igralci samih sebe ne bodo cenili brezpogojno oz. da so dobri rokometashi, ampak se bodo cenili samo v pogojni vrednosti, če bodo zmagali bodo dobili denar. Takšno pogojno sprejemanje pa v igralcih razvije prilagojeno vedenje, ki ne vodi do realizacije lastnih ali kolektivnih potencialov.

6. TEORIJA KONSISTENTNOSTI

Ljudje si postavljamo hipoteze in vprašanja o našem okolju in jih nato preverajmo če so korektne. S tem si izoblikujemo kongnitivne konstrukte oz. sliko o okolju, ki nas obdaja. Konstrukcijski sistem oz. »konstrukt na konstrukt« (Kelly) je v svojih zametkih pomankljiv in nedovršen, z leti pa postane relativno trden. Vodilo kongnitivnih konstruktov je, da je organizem sposoben predikcije in kontrole okolja.

Problem za organizem pa predstavlja pomankanje konstrukcijskega sistema, kar za organizem pomeni nelagodje, strah in negotovost.

Svoj konstrukcijski sistem primerjamo z nastalo situacijo, ter poskušamo potegniti vzporednice med njima oz. najti določeno medsebojno skladnost. Pogoj za nastanek konstrukta pa je nasprotni pol oz. če imamo konstrukt dobrega potem moramo na drugi strani imeti tudi konstrukt slabega. (Lawrence Kohlberg, From Is to Ought: how to commit the naturalistic fallacy and Cognitive Development and Epistemology 1971)

6.1. Konstrukcijski sistem

6.1.1. Nastanek in razvijanje konstrukcijskega sistema

Konstrukcijski sistem bi najlažje ponazorili s piramido, ki predstavlja hierarhičnost. Na vrh bi uvrstili bazične stvari, ki so najbolj pomembne oz. nam predstavljajo diferenco med prijetnim in neprijetnim in ki se delijo na bolj elementarne stvari. Če igralec nima izkušenj z igranjem na pomembnih tekmah, potem mu njegova prva tekma zgradi konstrukcijski sistem, ki je lahko zadovoljiv, če se izkaže oz. doseže ali preseže pričakovanja, ali pa ne.

./.../Ponavadi sveži igralci komaj čakajo da gredo v igro in so potem bolj ali manj uspešni..../.../vsekakor pa jim dosti pomeni že to, da so lahko igrajo in ne le sedijo na rezervni klopi..../.../ (David Špiler)

6.1.2. Uporaba konstrukcijskega sistema oz. izdelana odločitev

Izbor konstrukcijskega sistema je definiran z njegovo trdnostjo. V primeru, da je naš konstrukcijski sistem trden in dobro zgrajen, potem je lahko naš izbor v določenih situacijah tvegan. (Francesca Imoda, Sviluppo umano: psicologia e mistero 1993)

Kot primer bi tukaj zopet izpostavila odločanje tekem v končnicah posameznih igralcev. Vsekakor pa jim prav ta tveganost omogoči, da pridobijo dodatne in nadgrajene informacije v konstrukcijskemu sistemu oz. izkušnje.

Vendar je za slovenski rokomet značilen primer, ko se igralci ne odločajo za tvegane poteze pač pa za preverjene rešitve, ki ne dosežejo željenega učinka, kar dokazuje to, da je njihov konstrukcijski sistem slab. Tukaj pa se pojavi kontradikcija in sicer se kaže v tem, da so igralci kljub izkušnjam nezmožni tvegati oz. preiti na višjo raven igranja in tam poskušati nadaljevat konstantnost.

6.1.3. Spreminjanje konstrukcijskega sistema

Kelly je spreminjanje konstrukcijskega sistema povezal z racionalnostjo, konstrukcijski sistem naj bi spremenili če ni ustrezen in zadovoljiv. Sliši se idealno v teoriji, ampak Kelly ni upošteval čustev, ki jih ne moremo povsem izključiti, zato ta teorija ne velja za povsem zanesljivo.

6.2. Kognitivna disonanca

Nasprotno od Kellyja pa Festinger trdi, da mnogokrat spremenimo realnost in tako ohranimo konstrukt oz. na situacijo pogledamo z drugega zornega kota. (Leon Festinger, When prophecy fails 1956). Festingerjeva teorija je povezana z organizacijo in dinamiko kognitivnega sistema, ki se razvije tako, da se novi kognitivni elementi dodajajo že nastalim. Relacija med dvema elementoma pa je lahko skladna (konsonantna) ali neskladna (disonantna). Do disonance pride če se eden element ne ujema z drugimi oz. ga nismo pričakovali. (prav tam)

Naprimer sodnik je »postava (v smislu napisanih pravil, zakona)« in »postava« je nezmotljiva. Če se sodnik zmoti potem ni »postava«. Zato spremenimo realnost in rečemo, da sodnik svoje napake izenači med obe ekipi, tako da sta potem še vedno enakovredni, kar se tiče sojenja. Iz tega lahko razberemo, da gre za spreminjanje realnosti ne pa konstrukcijskega sistema samega.

6.3. Samouresničujoča se napoved

Ob pogovorih z igralci sem prišla do še enega nepredvidenega vidika in sicer samouresničujočih se napovedi, »so napovedi, ki same sebe uresničujejo«. (Mirjana Ule, *Socialna psihologija 2004*, 97)

Večina slovenskih trenerjev igralce spravlja le še na nižjo psihološko pripravljenost kot pa višjo. Ubirajo napačen pristop motiviranja. Ozirajo se na preteklost in njihove lastne dosežke ter še vedno počivajo na doseženih lovorikah, nihče se pa ne ukvarja s sedanostjo.

/.../ Trener nas ne zna motivirati...s poniževanjem pride še slabše/.../največ jim pomeni samohvala oz. koliko so oni naredili že kot trenerji.../.../ (David Špiler)

Če igralcem vsi po vrsti pripovedujejo, da igrajo slabo zato, ker niso dovolj fizično in psihično pripravljeni na tekmo ali celo, ker so nesposobni, pogosto reagirajo z naučeno nemočjo. Protiukrep je definitivno to, da jih trener motivira, se pogovori z njimi in jim da vedeti, da igra na silo pač nikamor ne pelje. Vendar tukaj spet pridem do ugotovitve, da je to pri slovenskih trenerjih skoraj nemogoče, saj je komunikacija med trenerjem in igralcem glavni vzrok za vse neuspehe.

7. SLOVENSKA NACIONALNA MENTALITETA

7.1. Zgodovinsko-kulturno ozadje slovenske države

Ob pogovoru z Romanom Vodebom, teoretskim psihoanalitikom, sem prišla do sklepa, da zgodovinsko-kulturno ozadje slovenske države in prostora vsekakor vpliva na sodobno mentaliteto s čimer sem potrdila svojo hipotezo. V preteklosti nikoli nismo imeli prave aristokracije, zato je tudi naša skupinska identiteta premalo prepoznavna.

/.../Slovenci smo kronični individualci in dokaj narcisoidni. Čustveno hladna cankarjanska mati nas je za vselej karakterno zaznamovala./.../ Pehamo se za neke koristi, ker je denar vselej na prvem mestu.../.../Sreče pa si z denarjem vendarle ne moremo kupiti.../.../ (Roman Vodeb)

Pri nas gre za nek vzorec obnašanja in ne več za naključje, da izgubimo tekme, ki jih teoretično ne bi mogli. Zato se mi pomemben dejavnik zdijo navijači. Redki so primeri ko slovenski navijači nastopijo enotno, pa vendar me je zanimalo ali je to takrat, ko so prisiljeni v to ali bi pa lahko vedno nastopili družno kot na primer navijači držav bivše Jugoslavije? Iz svojih opazovanj na tekmah RK Celja Pivovarne Laško sem prišla do sklepa, da ne moremo govoriti o stereotipni slovenski neenotnosti, kajti navijaška skupina Florijani so neizpodbiten dokaz za to. Lahko bi tudi trdili, da so v samem vrhu navijaštva, saj so igralcem pomagali do prenekeatere zmage, vendar bi mi mnogi oporekali, da gre zgolj za naključje.

/.../ če ne bi bilo nas bi jim še slabše šlo.../.../ pri nas je cela publika na nogah in navija...mi nismo razlog za njihove poraze.../.../ (Tone Janežič)

Tukaj sem ovrгла še eno hipotezo o tem, da bi Slovenci naj bili preveč konformen narod, ko smo v vlogi opazovalcev športnih spektaklov. Treba pa je poudariti, da to velja le za celjsko regijo, kajti gledalci v Ljubljani oz. konkretno navijači KK Uniona Olimpije so mojo domnevo o preveliki konformnosti naroda potrdili.

/.../isto je pri Olimpiji in v Nemčiji..Nemci igrajo agresivno, gledalci pa vsake toliko časa malo zaploskajo...nobenega navijanja...pa še vseeno zmagajo.../.../ (Tone Janežič)

7.2. Primerjava slovenskega rokometu z bivšimi državami SFRJ

V času obeh svetovnih vojn in tudi osamosvojitve Slovenije, 1991, smo bili kot narod zelo homogeni, nacionalna zavest je bila na vrhuncu, veliko nam je pomenila pripadnost lastnemu narodu. Po osamosvojitvi pa je ta homogenost začela upadati, kar se ne kaže le v politiki

temveč tudi v športu. Nasprotno pa je našim južnim sosedom, Hrvatom, še vedno v veliko čast igrati za svojo državo, ne glede na njihov ekonomski položaj, ki je pri vseh zelo visok. Pri nas je ravno obratno. Velja mišljenje »Imam dovolj denarja, torej tudi nimam motiva, da bi igral za reprezentanco.« Kako je lahko prišlo do tega glede na to, da smo prej živeli pod skupno državo in imeli skupne interese?

Verjetno je treba iskati razlog v tem, da so imeli Hrvati dolgo domovinsko vojno, ki jih je združila in jih še vedno združuje. Toda nič v slovenski polpretekli zgodovini ni bilo tako travmatičnega kot pri Hrvatih, da bi se igralci bili za Slovenijo pripravljene brezkompromisno žrtvovati. Poudarjam pa, da je največja slovenska ovira še vedno čustveno hladna cankarjanska mati, ki je za vselej karakterno zaznamovala narod.

Da nam manjka hrvaške mentalitete mi je potrdil tudi Tone Janežič, vodja navijaške skupine Florijani.

...vsaka čast Hrvatom za njihovo mislenost .../ igrajo s srcem, hrvaška zastava jim je v ponos, naši pa baje nimajo motiva .../ pri nas se vse vrti okoli denarja, med pločasom so celo razpravljali kakšne premije bodo imeli namesto da bi se posvetili tekmi .../ (Tone Janežič)

S tem se je le potrdila moja domneva o tem, da se v Sloveniji vse preveč vrti okoli denarja oz. politične sfere vse preveč posegajo v šport. Dokaz za to pa je, da je minutaža igralcev na tekmi odvisna od njihovih plač in ne toliko od rokometnih sposobnosti.

.../saj igralec ne more biti dober če ima menedžerja in trenerja v eni osebi .../ Hrvaška ima dosti boljše igralce od naših, pa še vedno s srcem igrajo za svojo državo ne glede na denar .../ mi bi lahko bili med najboljšimi štirimi reprezentancami na svetu če se ne bi vse vrtelo okoli denarja .../ (Tone Janežič)

7.3. Navijaška skupina Florijani

Pod drobnogled sem vzela Florijane, navijače RK Celja Pivovarne Laško, ki so mi še najbolj slikovito opisali celotno ozadje slovenskega rokometu. V intervjuju z vodjo navijaške skupine Tonetom Janežičem sem mi je že na začetku pogovora potrdila hipoteza, da potrebujemo tujega trenerja, ki ne pozna slovenske zgodovine in ni imel stika z njo.

.../ v Sloveniji je dosti dobrih trenerjev, samo so vsi iz stare garde .../ premalo so odločni, igralci rabijo trdo roko .../ kakega nemškega trenerja, da bi malo discipline naredil .../ (Tone Janežič)

Večina navijačev je tudi mnenja, da več kot polovica ekipe trenira le še zaradi ugleda, ki ga uživajo kot športniki v družbi. Vrednote jim predstavljajo denar, občudovanje ljudi in za

profesionalne športnike lagodno življenje, saj ni nikogar nad njimi, ki bi striktno bdel nad njihovim delom oz. treniranjem.

/.../problem je v tem, da je njihova plača konstantna/.../v Nemčiji naprimer jim zmanjšajo plačo če igrajo slabo, pri nas tega ni...preden podpišejo pogodbo igrajo fenomenalno, ko je pa njihova plača zapečateni jim pa volja do rokometu preprosto pade/.../ (Tone Janežič)

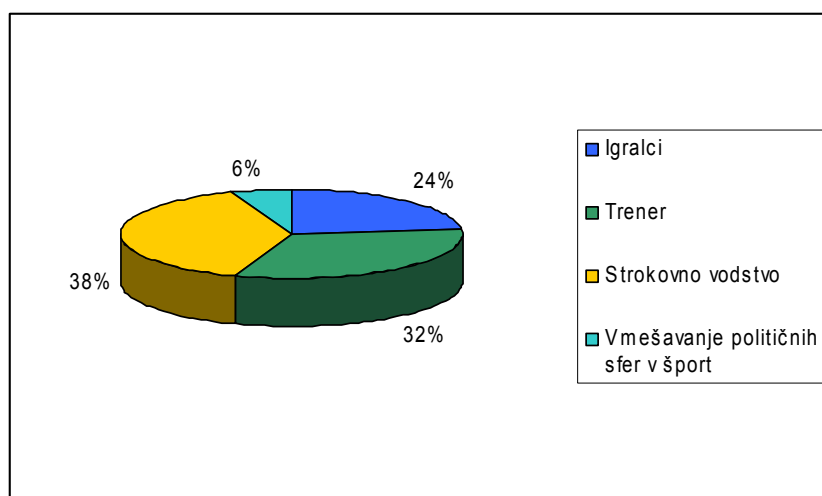
Igralci torej kažejo svojo pravo kvaliteto dokler ni na papirju zapisana njihova plača, po podpisu pogodbe pa nimajo več motiva, saj dobijo vedno isto plačo ne glede na minutažo oz. kvaliteto njihovega igranja. Morda bi lahko to klub izkoristil v svoj prid in jim zmanjšal dotok denarja ob slabih predstavah, tako bi igralci teoretično vedni imeli motiv za igranje.

Dasiravno tukaj ne morem mimo opazke, da denar ne bi smel biti glavni motiv za zmago, vendar sem opazila da je v Sloveniji skoraj utopično govoriti o prevladi slovenskega naroda nad drugimi kot motivu za zmago.

7.4. Analiza ankete med člani navijaške skupine Florijani

Anketo sem razdelila med uradne in neuradne člane navijaške skupine Florijani. Razdeljenih je bilo 100 anket. V statistično obdelavo sem vključila 85 anket, saj je bilo 15 izmed njih nepopolno rešenih. Podatke sem obdelala s programom Excel 2003.

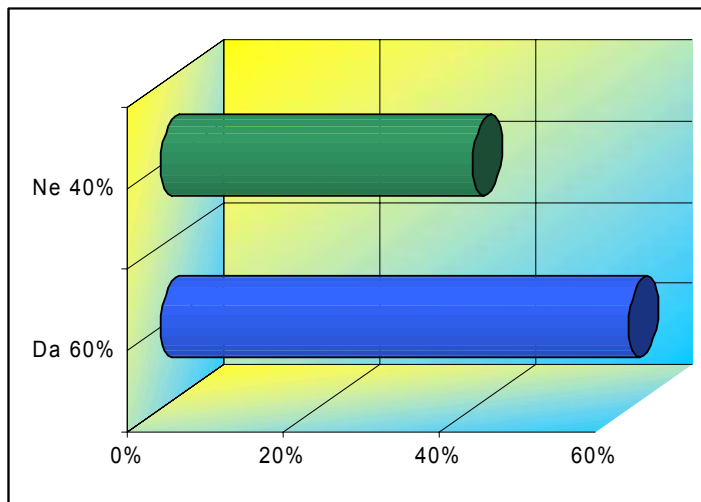
1. GRAF 1: Koga bi vi »obkrivili« za slabe predstave RK Celja Pivovarne Laško? (odstotek odgovorov)

Proti pričakovanjem je 38% anketirancev odgovorilo, da je strokovno vodstvo tisto, zaradi katerega se vrstijo porazi. Sledi jim trener z 32% in igralci z 24%, kar kaže na poznavanje

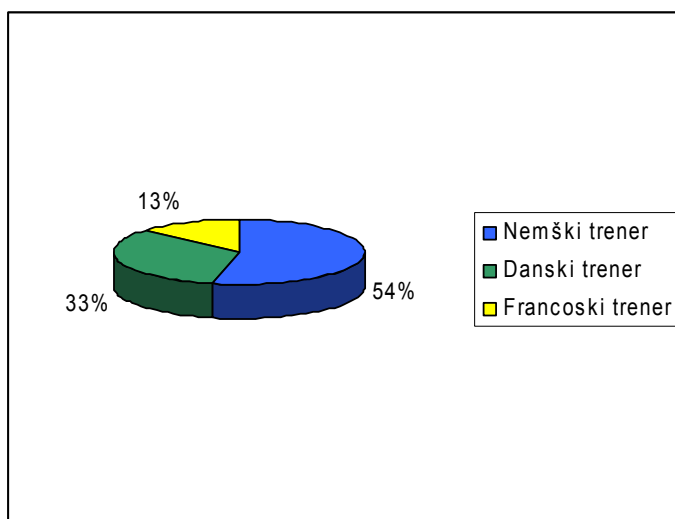
rokometne situacije anketirancev, saj je največ odstotkov dobilo strokovno vodstvo in ne trener ter igralci, kot sem na začetku domnevala.

2. GRAF 2: Si mnenja, da bi RK CPL potreboval tujega trenerja, ki ne pozna slovenske zgodovine oz. ni živel v bivši SFRJ? (odstotek odgovorov)

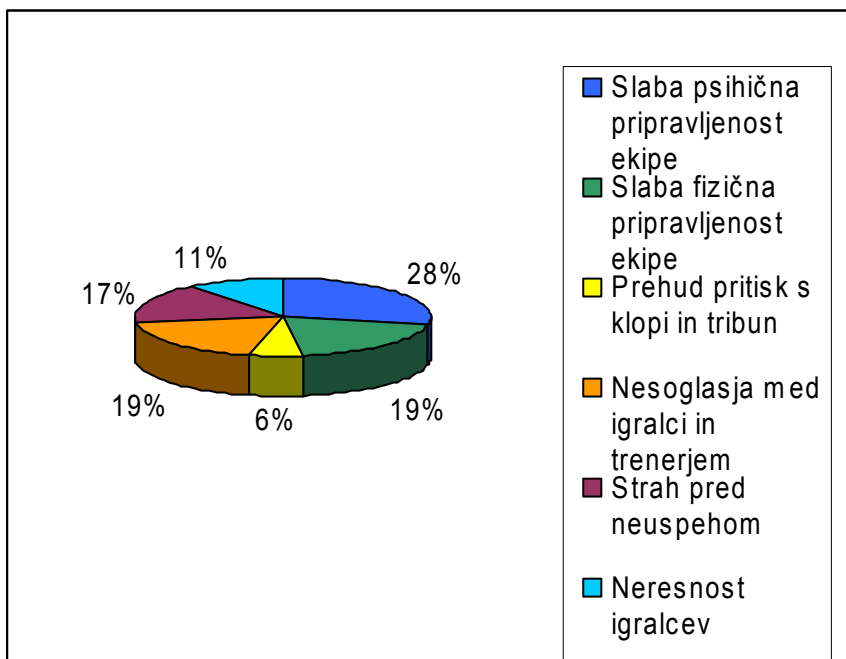
60% anketiranih se je strinjalo, da bi potrebovali tujega trenerja. Kljub pričakovanemu višjemu deležu, sem s strani igralcev dobila zadostno število razlogov zakaj bi potrebovali tujega trenerja, nisem opustila prvotne hipoteze ter sem jo potrdila.

2.1. GRAF 3: Najpogosteje navedene nacionalnosti trenerjev, ki bi jih potreboval RK CPL. (odstotek odgovorov)

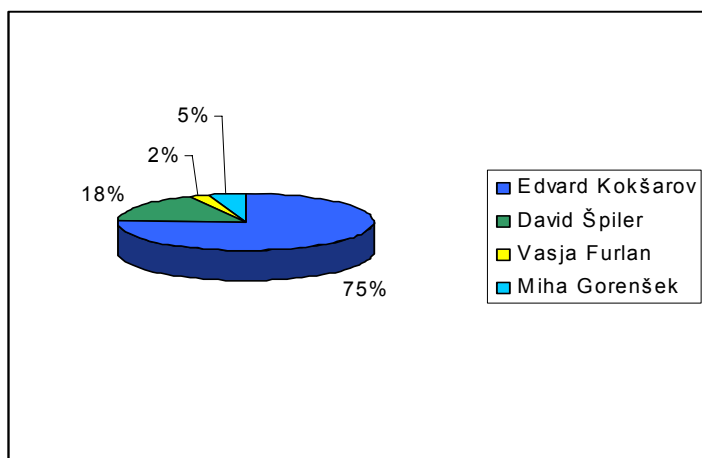
Prepričljiv odgovor s 54% je bil, da bi potrebovali nemškega trenerja, predpostavljam, da zaradi njihove discipliniranosti in agresivnosti v igri. Sledi mu danski trener s 33% in francoski s 13%. Pričakovala sem višji delež slednjega, saj je Francija svetovni prvak v rokometu

3. GRAF 4: Najpogostejši navedeni razlogi za izgubljanje končnic v zadnjih sekundah. (odstotek najpogostejših odgovorov)

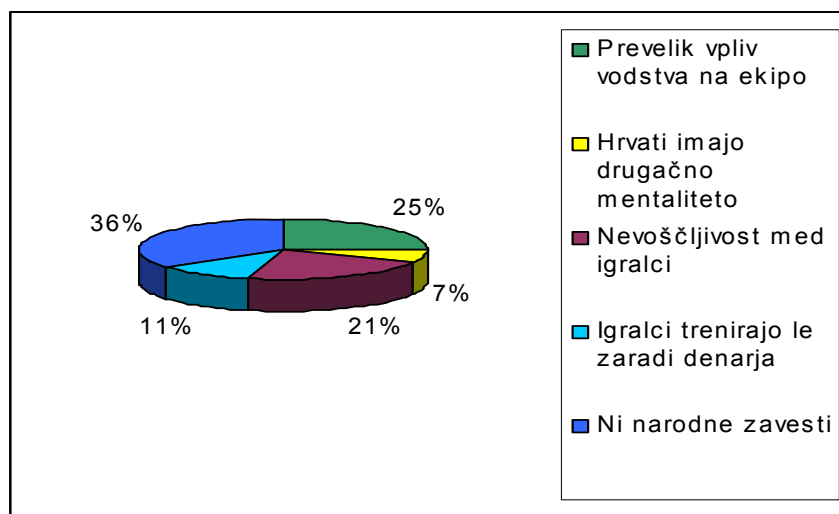
Na vrhu najpogostejših odgovorov se je znašla slaba psihična pripravljenost igralcev z 28%, sledita slaba fizična pripravljenost in nesoglasja med igralci ter trenerjem z 19%, kar je nedvomno previsok odstotek za klub z dolgoletno tradicijo. Sledi še neresnost igralcev z 11% in prehud pritisk s klopi in tribun s 6%. Statistično bi bil odstotek morda še višji če bi anketirala tudi ekipo in ne le navijačev, vendar sem te podatke raje pridobila z intervjuji.

4. GRAF 5: Kateri igralec RK CPL je »gonilna sila« (če upoštevamo le karakterne značilnosti in ne izkušenj ter znanja) ekipe? (odstotek najpogostejših odgovorov)

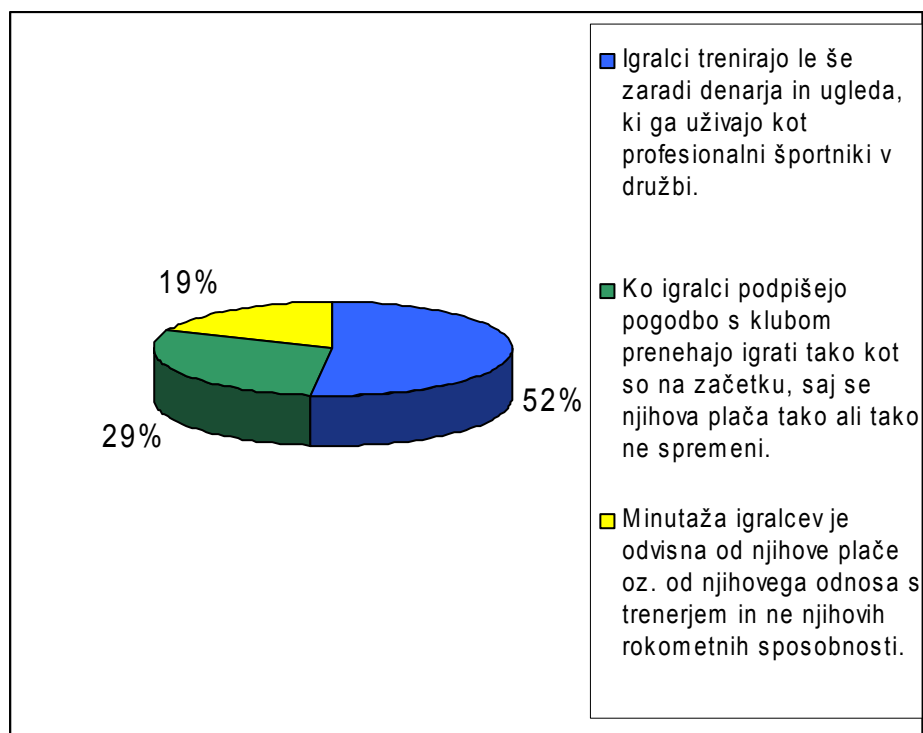
Kot sem domnevala je navijače prepričal Rus Edvardov Kokšarov s 75%. Poleg njegovih izkušenj in znanja je vsekakor v ospredju njegov karakter ter samopercepcija, ki Slovencem najbolj manjka. Sledi mu David Špiler z 18%, za katerega navijači trdijo, da ni tipičen predstavnik slovenskega rokometu, saj dosti pripomore h koncentraciji in psihični pripravljenosti ekipe na tekmah. Miha Gorenšek s 5% in Vasja Furlan z 2% pa predstavljata dodatno psihološko okrepitev v ekipi.

5. GRAF 6: Hrvaški rokometiši vedno igrajo borbeno in »s srcem« na igrišču, kljub temu da nimajo uradnih navijačev, ki bi jih konstantno vzpodbujali. Zakaj misliš, da tega pri Slovencih ni, čeprav smo živeli v skupni državi SFRJ? (odstotek najpogostejših odgovorov)

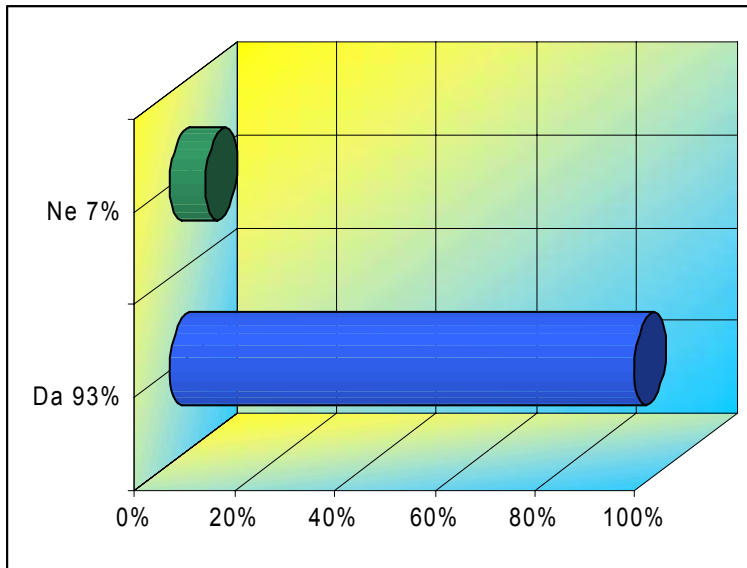
Podobno kot igralci tudi navijači s 36% mislijo, da je premalo prisotna slovenska nacionalna zavest. Opazen je tudi 25% delež vpliva vodstva na ekipo. Z 21% se pojavi tudi nevoščljivost med igralci, kar so slednji tudi potrdili. Sledi še trditev, da igralci trenirajo le zaradi denarja z 11%, ki je bolj opazna pri 6. vprašanju, in trditev, da imajo Hrvati drugačno mentaliteto s 7%.

6. GRAF 7: Odstotek obkroženih trditev s katerimi so se anketiranci strinjali.

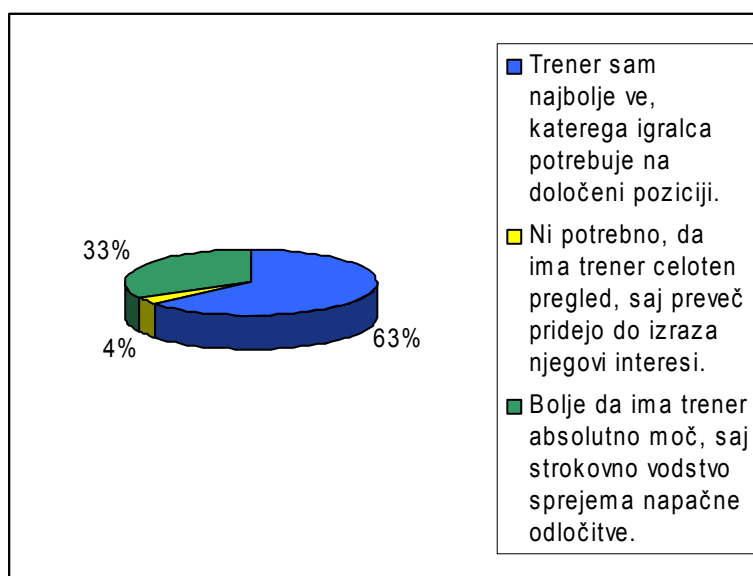
Več kot polovica anketiranih, 52%, je menila, da igralci trenirajo le še zaradi denarja in ugleda, ki ga uživajo kot profesionalni športniki v družbi, kar je potrdilo mojo hipotezo o tem, da je rokomet kot športna panoga pogosto strategija narcistične zadovoljitve in redstvo za izgradnjo telesa, s katerim želijo vzbuditi zavidenje drugih. 29% ljudi je menilo, da igralci prenehajo igrati tako kot na začetku, ko podpišejo pogodbo, 19% pa je odgovorilo, da je minutaža igralcev odvisna od njihove plače oz. odnosa s trenerjem.

7. GRAF 8: Se ti zdi, da bi moral trener poleg svoje vloge imeti tudi absolutni pregled nad kupovanjem in prodajo igralcev? (odstotek odgovorov)

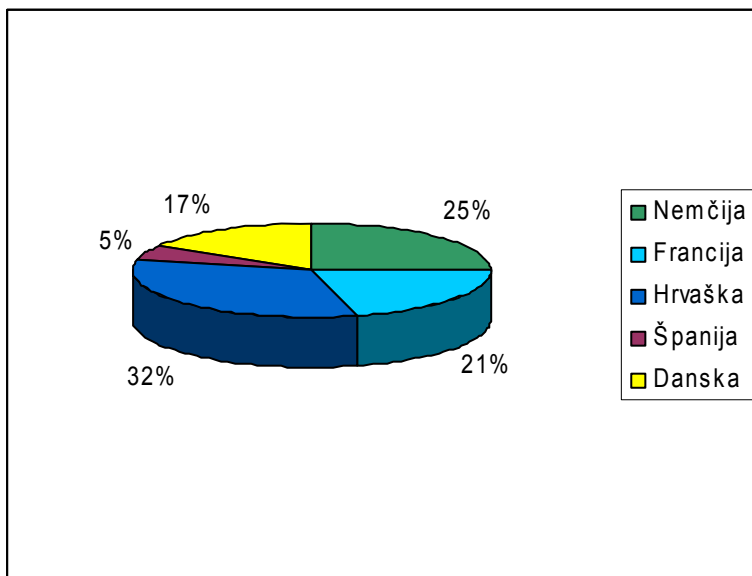
Kar 93% anketiranih se je strinjalo, da bi moral trener imeti poleg svoje vloge tudi absolutni pregled nad kupovanjem oz. prodajo igralcev, kar kaže na slabo organiziranost in delo strokovnega vodstva.

8.1. GRAF 10: Najpogostejši odgovori na 8.vprašanje. (odstotek odgovorov)

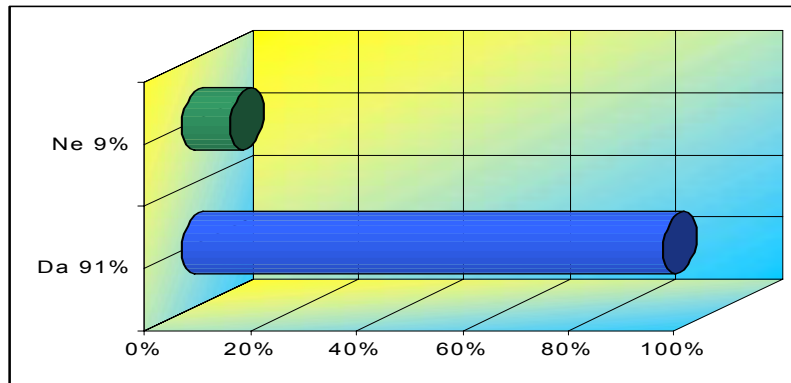
Najpogostejši odgovor med 77 ljudmi s 63% je bil, da trener sam najbolje ve, katerega igralca potrebuje na določeni poziciji. Zopet sledi trditev, da strokovno vodstvo sprejema napačne odločitve s 33%. Edina negacija s 4% pa je bila, da to ni potrebno, saj se preveč izražajo trenerjevi interesi, ki pa niso vselej dobri za ekipo.

9. GRAF 11: Katera reprezentanca ti je najbolj všeč po stilu igre oz. pristopu do same tekme? (odstotek odgovorov)

Povsem me jepresenetil rezultat na to vprašanje, saj je bil z 32% prepričljiv odgovor Hrvaška, po pričakovanju je sledila Nemčija z 25% in Francija z 21%, kar že lahko razberemo iz rezultatov pri 2. vprašanju.

10. GRAF 12: Meniš, da športni psihologi, ki jih imajo nekatere države, lahko odločilno vplivajo na igro igralcev in njihov pristop do igre? (odstotek odgovorov)

Prepričljiv odgovor z 91% je bil da športni psihologi lahko vplivajo na samo igro igralcev ter njihovo psihično pripravljenost, kar že dokazujejo sami rezultati držav kot sta Nemčija in Francija.

8. ZAKLJUČEK

Glavni problem, ki sem ga imela pri pisanju naloge je ta, da nisem imela možnosti preveriti dejanskega stanja v rokometu v Nemčiji in Franciji ter na Hrvaškem in Danskem. Le-te in še druge evropske države so bile povezane z mojim delom. Hotela sem primerjati izjave slovenskih in tujih igralcev, vendar to ni bilo izvedljivo.

8.1. Ugotovitve

- Slovenski trenerji so premalo avtoritativni, igralci v njih ne vidijo nekoga Drugega, zato bi do uspeha prišli s pomočjo tujega trenerja, kateri ni pod nezavednim vplivom cankarjanske falične matere.

-Še vedno se čuti vpliv bivše Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki nam Slovencem v športu ne prinese nič dobrega, le negotovost in nezaupanje vase in v svoje sposobnosti.

-Športniki dojemajo rokomet kot strategijo narcistične zadovoljitve, vendar ne popolnoma oz. le do neke mere. Še vedno jim rokomet predstavlja profesionalen šport, zato tudi ohranjajo profesionalen odnos do samih treningov in tekem.

-Slovenci vsekakor nismo preveč konformni v navijanju, vendar pa poudarjam da to velja le za celjsko regijo, kjer navijači sodijo v sam evropski če že ne svetovni vrh.

8.2. Odprta vprašanja

Za konec naj povem, da so se mi ob pisanju porodile nove smeri raziskovanja. Izvedela sem mnogo več kot sem prvotno načrtovala, sploh kar se tiče vmešavanja strokovnega vodstva v samo ekipo in odnose med igralci ter trenerjem. Predpostavljam, da če bi raziskovala še naprej, bi prišla tudi do vmešavanja same politike v šport, kar pa ne bi bilo po godu peščici lastnikov presežnega produkta, ki bi moje raziskovanje onemogočili.

Viri in literatura

- DEBELJAK, STANKOVIČ, TOMC, VELIKONJA: Cooltura: Uvod v kulturne študije 2002, 265.
- FESTINGER L.: When prophecy fails 1956.
- FOUCAULT M.: Vednost-oblast-subjekt 1991.
- FREUD S.: Množična psihologija in analiza Jaza, Psihoanaliza in kultura 1981, 7.
- FREUD S.: Spisi o seksualnosti 2006.
- HUIZINGA J.: Homo ludens 1992.
- IMODA F.: Sviluppo umano: psicologia e mistero 1993.
- KOHLBERG L.: From Is to Ought: how to commit the naturalistic fallacy and Cognitive Development and Epistemology 1971.
- MELIK A.: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev 1919.
- MEYELS L.: Nacionalsocializem 1994, 11.
- PSIHOLOGIJA: spoznanja in dileme, Ljubljana: DZS, 2002.
- SAUSSURE F.: Opšta lingvistika 1969.
- SEDMAK M.: Avto/biografski pristop k preučevanju etnično mešanih zakonskih zvez. V: Socialno delo, 2001, 181-190.
- SOCIOLOGIJA: gradivo za srednje šole, Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo, 1999.
- STARC G.: Discipliniranje teles v športu 2003, 59.
- STEENVELD, STERLITZ: Media, culture and society 1998, 611.
- ŠUGMAN R.: Zgodovina svetovnega in slovenskega športa 1997.
- ŠUGMAN R.: Športni menedžment 2002.
- UNIKAT, maj 2006, Št. 8. Letnik 7, 3.
- ULE M.: Socialna psihologija 2004, 97.
- VODEB R.: Šport skozi psihoanalizo 2001, 92-100.
- VODEB R.: Ideološke paradigme v športu (...ko poseže vmes država) 1999.

Priloga 1: Anketa za člane navijaške skupine Florijani.

Lep pozdrav!

Sem Nives Zver, dijakinja I. gimnazije v Celju, in pripravljam raziskovalno nalogo iz sociologije z naslovom »Rokomet-sodobna oblika vojne?«. Z anketo bom pridobila Vaše mnenje o slovenskem rokometu, ki mi bo omogočilo nadaljnje razumevanje in raziskovanje podane teme.

1. Obkroži spol: M Ž

2. Koga bi vi »obkrivili« za slabe predstave RK Celja Pivovarne Laško?

- a) igralce
- b) trenerja
- c) strokovno vodstvo
- d) vmešavanje političnih sfer v šport

3. Si mnenja, da bi RK CPL potreboval tujega trenerja, ki ne pozna slovenske zgodovine oz. ni živel v bivši SFRJ?

DA NE

-Če si obkrožil DA, navedi katerega (lahko tudi samo nacionalnost trenerja npr. :nemški, francoski, ruski, hrvaški, španski, poljski itd.) _____

4. Kaj misliš da je glavni razlog za izgubljanje končnic v zadnjih sekundah? (primer: RK CPL izgublja za 3 točke, izenačijo, in namesto da bi povedli, začnejo delati osnovne napake kot npr. dvojno vodenje, koraki, itd.)

5. Kateri igralec RK CPL je po tvojem mnenju »gonilna sila« (upoštevaj le karakterne značilnosti in ne izkušenj ter znanja!) ekipe?

- a) David Špiler
- b) Miladin Kozlina
- c) Beno Lapajne
- d) Edvard Kokšarov
- e) Aljoša Rezar
- f) Dragan Gajič
- g) Vasja Furlan
- h) Alem Toskič
- i) Miha Gorenšek
- j) Mirsad Terzić

6. Hrvaški rokometiši vedno igrajo borbeno in »s srcem« na igrišču, kljub temu da nimajo uradnih navijačev, ki bi jih konstantno vzpodbujali. Zakaj misliš, da tega pri Slovencih ni, čeprav smo živeli v skupni državi SFRJ?

7. Obkroži trditev s katero se strinjaš!

- a) Igralci trenirajo le še zaradi denarja in ugleda, ki ga uživajo kot profesionalni športniki v družbi.
- b) Ko igralci podpišejo pogodbo s klubom (s tem imajo vsaki mesec isto plačo) prenehajo igrati tako kot so na začetku, saj se njihova plača tako ali tako ne spremeni.
- c) Minutaža igralcev je odvisna od njihove plače oz. od njihovega odnosa s trenerjem in ne njihovih rokometnih sposobnosti.

8. Se ti zdi, da bi moral trener poleg svoje vloge imeti tudi absolutni pregled nad kupovanjem in prodajo igralcev? DA NE

Zakaj DA oz. NE? _____

9. Katera reprezentanca ti je najbolj všeč po stilu igre oz. pristopu do same tekme?

- a) Nemčija
- b) Francija
- c) Hrvaška
- d) Poljska
- e) Španija
- f) Danska

10. Meniš da športni psihologi, ki jih imajo nekatere države, lahko odločilno vplivajo na igro igralcev in njihov pristop do igre? DA NE

Hvala za sodelovanje! :)